

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/021 van 6 maart 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk
roepnaam	(het jeugddecreeet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 27 januari 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding van 3 februari 2023, ontvangen door de VTC op 3 februari 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 6 maart 2023;

Brengt op 6 maart 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De coördinatie van het jeugd- en kinderrechtenbeleid, de ondersteuning van het jeugdwerk en de participatie van jongeren aan het lokaal jeugdbeleid wordt geregeld in verschillende decreten. Er is nood aan meer samenhang tussen deze verschillende decreten en een harmonisatie van de procedures. Vier van de huidige vijf decreten worden samengebracht tot het Ontwerp.
4. Er wordt werk gemaakt van een stroomlijning en vereenvoudiging van procedures inzake de ondersteuning van het jeugdwerk en een actualisering van specifieke aspecten van het jeugd- en kinderrechten- en ondersteuningsbeleid.
5. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens (onderlijning VTC) :

Hoofdstuk 10. Bepalingen over de gegevensverwerking

Art. 50. §1. De administratie¹ treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van dit decreet, namelijk bij:

- 1° het ontvangen, beoordelen en verwerken van aanvragen tot erkenning en subsidiëring;
- 2° het toezicht op de uitvoering van de activiteiten waarvoor een subsidie of erkenning wordt ontvangen;
- 3° de toekenning van kadervormingsattesten;
- 4° het voeren van door dit decreet gemandateerd onderzoek;
- 5° de ondersteuning van de gesubsidieerde organisaties.

§2. De organisaties, vermeld in artikel 9 tot en met 13, artikel 31 tot en met 35, artikel 38 en 39, artikel 42 tot en met 49, mogen persoonsgegevens verwerken in het kader van het indienen van hun erkennings- of subsidieaanvraag, of de uitvoering en verantwoording van hun taken, vermeld in dit decreet. De voormelde organisaties treden in dat geval op als verwerkingsverantwoordelijke van die persoonsgegevens.

§3. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op al de volgende categorieën van betrokkenen:

- 1° externe experts en kandidaat-experten;
- 2° deskundigen op het gebied van de jeugd of de kinderrechten;
- 3° contactpersonen, vrijwilligers en verantwoordelijken van de organisaties, vermeld in paragraaf 2;
- 4° personeel, medewerkers en aangestelden van de organisaties, vermeld in paragraaf 2;
- 5° personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan;
- 6° personen die deelnemen aan activiteiten die met toepassing van dit decreet worden gesubsidieerd;
- 7° personen die deelnemen aan onderzoek dat door dit decreet wordt gemandateerd;
- 8° jeugdwerkers, toekomstige jeugdwerkers, en begeleiders van jeugdwerk-activiteiten;
- 9° leden en kandidaat-leden van de Vlaamse jeugdraad, lokale jeugdraden en de jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 10° leden van politieke jongerenverenigingen;
- 11° leden van jeugddredacties;
- 12° vertegenwoordigers van lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 13° aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid als vermeld in artikel 6;
- 14° aanspreekpunten integriteit als vermeld in artikel 20, eerste lid, 2°;
- 15° bedrijfsrevisoren en externe accountants als vermeld in artikel 23, vijfde lid.

§4. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op al de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° de volgende identificatiegegevens:

¹ de administratieve entiteit van de Vlaamse administratieve diensten die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het jeugdbeleid, vermeld in artikel 4, 7°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

- a) de voor- en achternaam;
- b) de geboorteplaats;
- c) de geboortedatum;
- d) het rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid;
- e) andere identificatiegegevens;
- 2° de financiële gegevens;
- 3° de opleidingsgegevens;
- 4° de loon- en tewerkstellingsgegevens;
- 5° de gegevens over professionele output en expertise;
- 6° de mandaten;
- 7° de leeftijd;
- 8° het geslacht;
- 9° de woonplaats;
- 10° de competenties.

§5. De volgende categorieën van personen hebben toegang tot de verwerkte persoonsgegevens, in het kader van de uitvoering van dit decreet:

- 1° de personeelsleden van de administratie;
- 2° de personeelsleden en aangestelden van de organisaties, vermeld in artikel 9 tot en met 13, artikel 31 tot en met 35, artikel 38 en 39, artikel 41, en artikel 43 tot en met 49;
- 3° de externe deskundigen en experten;
- 4° de personen die van rechtswege toegang hebben tot de voormelde gegevens.

§6. Conform artikel 9 van de algemene verordening gegevensbescherming worden de volgende gegevens verwerkt in het kader van de uitvoering van dit decreet:

- 1° lidmaatschap van een politieke partij, in het kader van de controle, vermeld in artikel 46, §1, vierde lid, van dit decreet;
- 2° in voorkomend geval de aanduiding van een handicap, in het kader van de controle op de erkennings- of subsidiëeringsvoorwaarden voor organisaties als vermeld in artikel 34, 44 en 39, eerste lid, 4°, van dit decreet.

§7. De administratie en de organisaties, vermeld in paragraaf 2, vragen in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens op bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij gebrek daaraan kunnen de persoonsgegevens verkregen worden bij de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3.

De administratie en de organisaties, vermeld in paragraaf 2, wisselen in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- 1° de tewerkstellingsgegevens van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 2° het rijksregisternummer en de andere persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 4, van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met het Rijksregister van de natuurlijke personen;
- 3° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens en opleidingsgegevens van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met het Agentschap voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, kwalificaties & studietoelagen, in het kader van de toegang tot de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

De uitwisselingen van persoonsgegevens door de administratie vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§8. De bewaringstermijnen voor persoonsgegevens worden vastgelegd in selectieregels conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De voormelde selectieregels bevatten een bewaartermijn met bijbehorende motivering.

Als de organisaties, vermeld in paragraaf 2, optreden als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, bepalen ze de bewaartermijn van de persoonsgegevens die ze conform dit artikel verwerken. De voormelde organisaties houden daarbij rekening met de verplichtingen, van de algemene verordening gegevensbescherming, in het bijzonder de verplichting om persoonsgegevens niet langer te bewaren dan noodzakelijk.

§9. De administratie kan de gegevens van begunstigden die een erkenning, werkingssubsidie of projectsubsidie ontvangen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking bevat al de volgende informatie:

- 1° de volledige officiële naam en het ondernemingsnummer, voor de begunstigden die zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 2° de volledige naam van de vereniging zoals die is ingeschreven of anderszins officieel is erkend, voor de begunstigden die een vereniging van natuurlijke of rechtspersonen zonder eigen rechtspersoonlijkheid zijn;
- 3° de gemeente waar de begunstigde woont of is ingeschreven, en, als dat voorhanden is, de postcode of het deel daarvan dat de gemeente identificeert;
- 4° het subsidie-instrument, vermeld in hoofdstuk 5 en 6;
- 5° de som van de bedragen die elke begunstigde heeft ontvangen voor het subsidie-instrument, vermeld in hoofdstuk 5 en 6.

§10. De administratie kan de gegevens van experts die in een beoordelingscommissie zetelen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking bevat al de volgende informatie:

- 1° de voor- en achternaam;
- 2° de postcode van de hoofdverblijfplaats.

Art. 51. De administratie, of een onderzoeker die de Vlaamse Regering of administratie daarvoor aanwijst, kan persoonsgegevens verwerken in het kader van het uitvoeren van wetenschappelijk of historisch onderzoek, of voor statistische doeleinden, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. De onderzoeker die wordt aangewezen, treedt in dat geval op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De administratie, en de onderzoeker, vermeld in het eerste lid, wisselt in het kader van de uitvoering van het onderzoek, vermeld in het eerste lid, minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- 1° de tewerkstellingsgegevens van de aanvrager met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen;
- 3° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Agentschap voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, kwalificaties & studietoelagen, in het kader van de toegang tot de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

Art. 52. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De Vlaamse Regering kan de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, nader omschrijven.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: externe experts en kandidaat-experts; deskundigen op het gebied van de jeugd of de kinderrechten; contactpersonen,

vrijwilligers en verantwoordelijken van de organisaties, vermeld in paragraaf 2; personeel, medewerkers en aangestelden van de organisaties, vermeld in paragraaf 2; personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan; personen die deelnemen aan activiteiten die met toepassing van het Ontwerp worden gesubsidieerd; personen die deelnemen aan onderzoek dat door dit decreet wordt gemandateerd; jeugdwerkers, toekomstige jeugdwerkers, en begeleiders van jeugdwerk-activiteiten; leden en kandidaat-leden van de Vlaamse jeugdraad, lokale jeugdleden en de jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie; leden van politieke jongerenverenigingen; leden van jeugddredacties; vertegenwoordigers van lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie; aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid als vermeld in artikel 6; aanspreekpunten integriteit als vermeld in artikel 20, eerste lid, 2°; bedrijfsrevisoren en externe accountants als vermeld in artikel 23, vijfde lid;

en dat het minstens de volgende gegevens lijkt te betreffen: identificatiegegevens, financiële gegevens, opleidingsgegevens, loon- en tewerkstellingsgegevens, gegevens over professionele output en expertise, mandaten, leeftijd, geslacht, woonplaats, competenties, lidmaatschap van een politieke partij, handicap.

7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
9. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om deze rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp of aan de memorie.
10. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn⁴.

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

³ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-

11. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁵, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
12. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
13. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
14. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over een handicap en lidmaatschap van een politieke partij.
15. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
16. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder)
17. Bovendien verbiedt artikel 9.1 AVG principieel de verwerking van deze gegevens. Het tweede lid voorziet weliswaar in uitzonderingen.

Wat het lidmaatschap van een politieke partij betreft lijkt dit gebaseerd op toestemming (art. 9, 2 a AVG) waar het Ontwerp voorziet :

“Een politieke jongerenbeweging telt ten minste 100 leden, jonger dan 31 jaar. Het lidmaatschap blijkt uit een uitdrukkelijke, jaarlijkse wilsverklaring van de betrokkene, die daarbij toestemming geeft tot de

98, 111-116; DEGRAVE, E., "L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle" , Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁵ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

verwerking van zijn persoonsgegevens met het oog op de controle door de administratie op de erkenningsvoorwaarden, vermeld in dit artikel, en de vereisten, vermeld in artikel 23, vierde lid.”

Wat de personen met een handicap betreft, is dit erop gericht controle uit te oefenen op de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden van verenigingen die zich richten tot personen met een handicap.

Dit lijkt evenwel niet onder één van de uitzonderingen te vallen zodat de VTC de Adviesvrager verzoekt één en ander te verduidelijken en in afwachting daarvan voorbehoud maakt wat dit aspect betreft.

3. Doelbinding

18. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

19. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld:

Voor de administratie: het ontvangen, beoordelen en verwerken van aanvragen tot erkenning en subsidiëring; het toezicht op de uitvoering van de activiteiten waarvoor een subsidie of erkenning wordt ontvangen; de toekenning van kadervormingsattesten; het voeren van door het Ontwerp gemandateerd onderzoek; de ondersteuning van de gesubsidieerde organisaties.

Voor de organisaties zelf: het indienen van hun erkennings- of subsidieaanvraag, of de uitvoering en verantwoording van hun taken, vermeld in het Ontwerp.

20. Er wordt ook nog delegatie gegeven aan de Vlaamse regering, onder meer om de doeleinden verder te bepalen :

Art. 52. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De Vlaamse Regering kan de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, nader omschrijven.

21. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.

22. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Ee wijst erop dat de Vlaamse Regering de doeleinden niet kan uitbreiden.

4. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

24. Artikel 50 van het Ontwerp duidt als verwerkingsverantwoordelijken aan : de administratie voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van het Ontwerp, en de organisaties, vermeld in artikel 9 tot en met 13, artikel 31 tot en met 35, artikel 38 en 39, artikel 42 tot en met 49, in het kader van het indienen van hun erkennings- of subsidieaanvraag, of de uitvoering en verantwoording van hun taken, vermeld in het Ontwerp.

25. Artikel 51 van het Ontwerp luidt als volgt :

Art. 51. De administratie, of een onderzoeker die de Vlaamse Regering of administratie daarvoor aanwijst, kan persoonsgegevens verwerken in het kader van het uitvoeren van wetenschappelijk of historisch onderzoek, of voor statistische doeleinden, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. De

onderzoeker die wordt aangewezen, treedt in dat geval op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De administratie, en de onderzoeker, vermeld in het eerste lid, wisselt in het kader van de uitvoering van het onderzoek, vermeld in het eerste lid, minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

1° de tewerkstellingsgegevens van de aanvrager met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen;

3° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Agentschap voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, kwalificaties & studietoelagen, in het kader van de toegang tot de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

De memorie zegt daarover :

Dit artikel vormt de rechtsgrond waarop de administratie, of andere door de Vlaamse Regering of administratie aangeduide onderzoekers, zich kunnen beroepen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van het voeren van onderzoek naar het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid.

26. Het komt de VTC echter voor dat de onderzoekers die aangeduid worden door de Vlaamse Regering of administratie met een bepaalde opdracht geen verwerkingsverantwoordelijken maar eerder verwerkers zijn aangezien ze niet zelfstandig doel en middelen bepalen. Een verwerker kan ook de middelen bepalen binnen het kader dat door de verwerkingsverantwoordelijke is opgelegd. De VTC beveelt dan ook om het artikel aan te passen en in de laatste zin van het eerste lid “verwerkingsverantwoordelijke” te vervangen door “verwerker”.
27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
28. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
29. De VTC verwijst in dit kader naar de punten :

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

7) wanneer er op grote schaal niet gepseudonimiseerde gegevens van kinderen en jongeren ingezameld worden of hun niet gepseudonimiseerde gegevens op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken en voor de inzameling of uitwisseling niet alle doeleinden onderwijsdoeleinden zijn. KINDEREN EN JONGEREN [criteria 5 en 7];

30. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁸.

5. Minimale gegevensverwerking

31. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

32. De **categorieën betrokkenen** zijn :

- externe experts en kandidaat-experts;
- deskundigen op het gebied van de jeugd of de kinderrechten;
- contactpersonen, vrijwilligers en verantwoordelijken van de organisaties, vermeld in paragraaf 2;
- personeel, medewerkers en aangestelden van de organisaties, vermeld in paragraaf 2;
- personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan;
- personen die deelnemen aan activiteiten die met toepassing van dit decreet worden gesubsidieerd;
- personen die deelnemen aan onderzoek dat door dit decreet wordt gemandateerd;
- jeugdwerkers, toekomstige jeugdwerkers, en begeleiders van jeugdwerk-activiteiten;
- leden en kandidaat-leden van de Vlaamse jeugdraad, lokale jeugdraden en de jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- leden van politieke jongerenverenigingen;
- leden van jeugdrederacties;
- vertegenwoordigers van lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid als vermeld in artikel 6;
- aanspreekpunten integriteit als vermeld in artikel 20, eerste lid, 2°;
- bedrijfsrevisoren en externe accountants als vermeld in artikel 23, vijfde lid.

33. De **categorieën persoonsgegevens** zijn :

- de volgende identificatiegegevens: de voor- en achternaam; de geboorteplaats; de geboortedatum; het rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid; andere identificatiegegevens;
- de financiële gegevens;
- de opleidingsgegevens;
- de loon- en tewerkstellingsgegevens;
- de gegevens over professionele output en expertise;
- de mandaten;
- de leeftijd;
- het geslacht;
- de woonplaats;
- de competenties;
- lidmaatschap van een politieke partij;
- de aanduiding van een handicap.

34. Wat de **categorieën persoonsgegevens** betreft :

- De VTC doet opmerken dat “achternaam” niet bestaat en dat dit “naam” dient te zijn;

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit.”

- Het is niet duidelijk wat begrepen dient te worden onder “andere identificatiegegevens” zodat dit alleszins in de memorie verduidelijkt dient te worden;
- Wanneer de geboortedatum verwerkt wordt, is het overbodig en in strijd met de minimale gegevensverwerking om ook de leeftijd te verwerken;
- Het is niet duidelijk wat de relevantie is van het geslacht zodat de VTC aanbeveelt om dit gegeven niet te verwerken.

35. Wat de ontvangers betreft, gaat het om de organisaties en de administratie verantwoordelijk voor de uitvoering van het jeugdbeleid.

36. Het Ontwerp bepaalt verder in artikel 50 :

§5. De volgende categorieën van personen hebben toegang tot de verwerkte persoonsgegevens, in het kader van de uitvoering van dit decreet:

1° de personeelsleden van de administratie;

2° de personeelsleden en aangestelden van de organisaties, vermeld in artikel 9 tot en met 13, artikel 31 tot en met 35, artikel 38 en 39, artikel 41, en artikel 43 tot en met 49;

3° de externe deskundigen en experten;

4° de personen die van rechtswege toegang hebben tot de voormelde gegevens.

Wat de laatste categorie betreft verduidelijkt de memorie :

“Wat betreft de personen die van rechtswege toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 6, dit zijn onder meer de kabinetsleden, Audit Vlaanderen, de politie of andere personen die zich kunnen beroepen op een rechtsgrond om toegang te krijgen tot deze gegevens.”

Er is geen enkele reden om de kabinetsleden toegang te verlenen tot de persoonsgegevens terwijl de andere instanties reeds beschikken over wettelijke bepalingen die hen toegang geven. De VTC adviseert dan ook om het punt 4° te schrappen.

37. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens.

Zo bepaalt, artikel 50, §7 van het Ontwerp :

“De administratie en de organisaties, vermeld in paragraaf 2, vragen in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens op bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij gebrek daaraan kunnen de persoonsgegevens verkregen worden bij de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3.

De administratie en de organisaties, vermeld in paragraaf 2, wisselen in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

1° de tewerkstellingsgegevens van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het rijksregisternummer en de andere persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 4, van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met het Rijksregister van de natuurlijke personen;

3° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens en opleidingsgegevens van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 3, met het Agentschap voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, kwalificaties & studietoelagen, in het kader van de toegang tot de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

De uitwisselingen van persoonsgegevens door de administratie vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.”

38. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

39. Bovendien kunnen bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid⁹ en de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹⁰.
40. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
41. De VTC beoordeelt het verder als positief en conform de vigerende regelgeving dat de gegevens waarvoor dit mogelijk is rechtstreeks opgevraagd worden bij de authentieke bron.
42. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
43. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt art. 50 van het Ontwerp :
- § 8. De bewaringstermijnen voor persoonsgegevens worden vastgelegd in selectieregels conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De voormelde selectieregels bevatten een bewaartermijn met bijbehorende motivering.*
- Als de organisaties, vermeld in paragraaf 2, optreden als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, bepalen ze de bewaartermijn van de persoonsgegevens die ze conform dit artikel verwerken. De voormelde organisaties houden daarbij rekening met de verplichtingen, van de algemene verordening gegevensbescherming, in het bijzonder de verplichting om persoonsgegevens niet langer te bewaren dan noodzakelijk.*
44. De VTC merkt op dat de termijnen van het Bestuursdecreet geen maximale termijnen zijn. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang de verwerkingsverantwoordelijken mogen bijhouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt. De AVG verplicht tot vernietiging van persoonsgegevens als het doeleinde voor zij zijn verwerkt ophoudt te bestaan of tenzij een nieuw doeleinde is toegekend.
45. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Juistheid

46. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
47. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

48. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde

⁹ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S. 10 september 2018) <https://dt.bosa.be/nl/ivc>

¹⁰ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

49. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 48, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

50. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
51. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
52. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingsystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
53. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹¹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹² die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹³ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁴.
54. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁵.
55. Het Ontwerp voorziet ook nog in artikel 50:

§9. De administratie kan de gegevens van begunstigen die een erkenning, werkingsubsidie of projectsubsidie ontvangen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking bevat al de volgende informatie:

¹¹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹² Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹³ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁴ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁵ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

- 1° de volledige officiële naam en het ondernemingsnummer, voor de begunstigden die zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 2° de volledige naam van de vereniging zoals die is ingeschreven of anderszins officieel is erkend, voor de begunstigden die een vereniging van natuurlijke of rechtspersonen zonder eigen rechtspersoonlijkheid zijn;
- 3° de gemeente waar de begunstigde woont of is ingeschreven, en, als dat voorhanden is, de postcode of het deel daarvan dat de gemeente identificeert;
- 4° het subsidie-instrument, vermeld in hoofdstuk 5 en 6;
- 5° de som van de bedragen die elke begunstigde heeft ontvangen voor het subsidie-instrument, vermeld in hoofdstuk 5 en 6.

§10. De administratie kan de gegevens van experts die in een beoordelingscommissie zetelen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking bevat al de volgende informatie:

- 1° de voor- en achternaam;
- 2° de postcode van de hoofdverblijfplaats.

56. Dit is de VTC niet geheel duidelijk. In § 9 in sprake van begunstigden, verenigingen met of zonder rechtspersoonlijkheid. Dat zal dus meestal geen persoonsgegevens betreffen. Het is echter niet duidelijk hoe een vereniging ergens kan “wonen” of ingeschreven zijn. Deze paragraaf dient dus aangepast te worden. Het zal enkel om persoonsgegevens gaan in het uitzonderlijke geval dat de naam van de vereniging verwijst naar namen van natuurlijke personen die geïdentificeerd kunnen worden. Een vereniging heeft wel ergens een contactadres en vaak is dat een adres van een natuurlijke persoon.
57. Het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met “bekendmaken”: wordt hiermee openbaar maken bedoeld? De VTC beveelt aan om dit te verduidelijken gezien de toepasselijke procedure en voorwaarden kunnen verschillen.
58. Wat § 10 betreft doet de VTC opmerken dat “achternaam” niet bestaat en dat dit “naam” dient te zijn.

III. BESLUIT

59. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de memorie (luik 2);
 - verduidelijken op welke bijzondere rechtvaardigingsgrond beroep gedaan kan worden voor het verwerken van de gegevens in verband met een handicap (luik 2);
 - het statuut van de onderzoekers aanpassen naar verwerker en niet verwerkingsverantwoordelijke (luik 4);
 - het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (luik 4);
 - wat de categorieën van gegevens betreft, rekening houden met de opmerkingen onder nummer 34 (luik 5);
 - artikel 50, § 5,4° van het Ontwerp schrappen (luik 5);
 - de bewaartermijn opnemen in het Ontwerp of minstens criteria opnemen die toelaten om de bewaartermijn te bepalen (luik 5);
 - de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5);
 - artikel 50, § 9 en 10 van het Ontwerp verduidelijken of aanpassen (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-03-07 22:07:54 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

